

**Janneke
Zomervrucht
Algemeen
secretaris
MENSenSTRAAT**

Voorjaar 2017 verscheen het Manifest Verkeersveiligheid. Najaar 2017 bleek dit in het regeerakkoord Rutte III richtinggevend. Een slimme en effectieve lobby onder leiding van de ANWB, knap werk!

Maar hoe pakt dit uit voor de gewone lopende mens? Al jarenlang werk ik ten behoeve van verkeersveiligheid van meer kwetsbare verkeersdeelnemers, voetgangers van jong tot oud met de bedoeling dat ook zij veilig en gezond naar buiten kunnen. Eens kijken wat daarover in het Manifest staat: "Campagnes en educatie dienen te zijn gericht op alle relevante doelgroepen en op alle weggebruikers. Eigen verantwoordelijkheid zoals zichtbaarheid van kwetsbare weggebruikers in het verkeer (bij donker en/of slecht weer) vormt daar onderdeel van." En dat is alles, een reflecterend hesje dus.

Juist voor de meest kwetsbare verkeersdeelnemers ontbreekt aandacht voor veilige infrastructuur. Voor auto's komen veilige wegen, voor fietsers veilige fietspaden, maar nergens lees ik dat er voor voetgangers veilige trottoirs komen.

In dit Manifest bestaan geen spelende kinderen op straat. Slechtienden en mensen met een rollator steken in dit Manifest niet over. Fileschade bestaat wel in het Manifest Verkeersveiligheid, maar schade doordat mensen in isolement raken door voor voetgangers slecht begaanbare straten, wordt niet opgemerkt. Campagnes zijn natuurlijk ook prima, maar met name de kwetsbare helft van de samenleving heeft op straat allereerst belang bij een veilige infrastructuur als basis voor verkeersveiligheid.

Fusie

Hoe kan dit? Twee-en-dertig organisaties hebben hun best gedaan en voetgangers worden aan hun lot overgelaten. 'Als je niet

Komt er ook veilige ruimte voor gezonde mobiliteit?

aan tafel zit, sta je op het menu.' Deze uitdrukking is bijzonder van toepassing op dit Manifest.

Voetgangers, kinderen en ouderen zaten hier overduidelijk niet aan tafel en hun ruimte wordt opgesoupeerd door het overige verkeer. Ooit had Nederland twee kleine, maar deskundige en invloedrijke organisaties die zich inzetten voor de belangen van de meest kwetsbare verkeersdeelnemers: de Voetgangersvereniging en Stichting Kinderen Voorrang! In 1990 begon ik als vrijwilliger bij de Voetgangersvereniging. Later, ik was toen verkeersconsulent bij Kinderen Voorrang!, dwong het Rijk een fusie af van die twee met het veel grotere Veilig Verkeer Nederland (VVN). We waren bezorgd of dat goed zou gaan, maar er kwam een nieuwe naam (3VO) en in de nieuwe statuten werd veelbelovend in artikel 1 als doelstelling 'duurzame verkeersveiligheid en verblijfskwaliteit van de openbare ruimte' centraal gesteld. Voor de zekerheid gaf minister Netelenbos kort voor de fusie in een toespraak op de jaarvergadering van VVN aan dat de kleinere fusiepartners herkenbaar dienden te blijven in de fusieorganisatie 3VO.

Het Charter bevat een aantal suggesties gericht op de Nederlandse praktijk

Koerswijziging

De belangenbehartiging van voetgangers en kinderen op straat was dus een wezenlijk onderdeel van de boedel waarmee 3VO in 2000 begon. Aanvankelijk werd ook echt geprobeerd de verschillende benaderingen van de drie partners tot hun recht te laten komen, maar geleidelijk verdween de aandacht voor infrastructuur als basis om de veiligheid van voetgangers, kinderen en ouderen te waarborgen. Het werd weer de oude VVN (ook in naam) gericht op gedragsbeïnvloeding door middel van campagnes. Ik zag de Straatspeeldag verdwijnen, evenals de samenwerking met Wandelnet. Ik heb onophoudelijk gepleit voor een goede balans

bij gedragsbeïnvloeding: die bereik je niet alleen via campagnes maar ook via aandacht voor infrastructuur (en andere vormen van engineering zoals ISA).

MENSenSTRAAT

Om te proberen toch iets aan de belangenbehartiging van mensen te voet te doen, werd in 2013 MENSenSTRAAT (<http://www.mensenstraat.nl/>) opgericht. Bescheiden begonnen en in korte tijd gegroeid tot een deskundig netwerk, aangesloten bij de International Federation of Pedestrians en binnenkort een officiële stichting. Wij laten ons sterk inspireren door de fusiestatuten en de oorspronkelijke focus van 3VO op de veilige ruimte voor kwetsbare mensen op straat. Wij richten ons op de ontwikkeling van een veilige en uitnodigende infrastructuur, met goede trottoirs en doordachte oversteekmogelijkheden en woonerven waar kinderen veilig kunnen spelen. Waardoor iedereen op een gezonde manier de deur uit kan en veilig en comfortabel buiten kan verblijven.

Charter for Walking

Een instrument dat we inzetten is het Charter for Walking. Aan dit Internationale Charter is wereldwijd al veel steun betuigd. MENSenSTRAAT heeft een Nederlandse vertaling van het Charter gemaakt, dat op 4 juli 2017 is gelanceerd op het eerste nationale voetgangerscongres Lopen loont. De Nederlandse vertaling bevat, als aanvulling op de internationale tekst, een aantal suggesties gericht op de Nederlandse praktijk, waarbij lopen en fietsen de smeerolie van de mobiliteit vormen. Het Charter is inmiddels ondertekend door de gemeenten Eindhoven en Tilburg en door Rijksbouwmeester Floris Alkemade.

Ik ben er trots op wat we zonder enige financiering in vier jaar hebben bereikt. We zien deze ondertekening als een erkenning van onze rol als belangenbehartiger en als belangrijke stap in een landelijke beweging om, met steun van het Rijk, gezonde mobiliteit weer beter te laten 'lopen'. En, dat de voetganger niet alleen met een reflecterend hesje wordt afgescheept om het vege lijf te redden is een lakmoesproef voor het Rijk.